

Vedlegg 3

HØYRINGSFRÅSEGN FRÅ TYSVÆR KOMMUNE: HØRINGSBREV - FORSLAG TIL BOSETTINGSORDNING FOR FLYKTNINGER MED MÅL OM RASKERE BOSETTING

Høyringsbrevet *Forslag til bosettingsordning for flyktninger med mål om raskere bosetting* er administrativt gjennomgått og drøfta i Tysvær kommune, og det vart orientert om høyringsfråsegna i Helse- og omsorgsutvalet den 30. mars.

Tysvær kommune har årleg busett flyktningar sidan 1994. Kommunen har gjort vedtak om busetting av 20 flyktningar per år i perioden 2011 – 2014. Det er ikkje politisk vedtak på busetting av einslege mindreårige flyktningar i kommunen.

Høyringsbrevet peiker på ulike utfordringar og problem i samband med busetting av flyktningar. KS har uttalt seg om høyringsbrevet frå Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet. Utdrag frå KS si høyringsfråsegn er bl.a.:

KS har følgende overordnede synspunkter på forslaget i høringsnotatet:

- *KS deler målet om at flyktninger skal være bosatt i en kommune senest 6 måneder etter at det er fattet vedtak om opphold, og at enslige mindreårige skal være bosatt innen 3 mnd etter vedtak.*
- *KS har forslag til flere mer målrettede tiltak som etter vår mening vil bidra til en raskere bosetting. KS har tidligere også fremmet forslag om tiltak for raskere bosetting overfor departementet, uten at disse er kommentert i departementets høringsnotat.*
- *KS går imot forslaget om å åpne for bruk av statlig tvang i bosettingsarbeidet, gjennom å gi fylkesmannen en tilvisningsrett overfor kommunene. KS mener at dette er lite målrettet for å løse de utfordringene i bosettingsarbeidet som bidrar til for lang ventetid i mottak i dag. Det er fare for at en slik modell vil øke konfliktnivået lokalt, og dermed svekke integreringsarbeidet. KS mener at en slik tilvisningsrett snarere vil forsinke bosettingsprosessen ytterligere.*

Til forslaget til ny modell:

Pkt. 1 skisserer samme fremgangsmåte som ved dagens ordning

Pkt. 2

Fastsettelsen fra nasjonalt utvalg oversendes KS i fylket som lager forslag til fordeling på kommunene i fylket med IMDi som sekretariat.

Det er ikke aktuelt for KS å overta det ansvaret IMDi har i dag om å anmode den enkelte kommune, og KS vil også presisere at forutsetningen for KS sin deltagelse i dagens modell er at bosetningen er helt og fullt basert på frivillighet for den enkelte kommune.

Pkt. 3

Dersom alle kommunene i et fylke er enige i forslaget til fordeling, gjennomføres bosettingen deretter. Dersom det er uenighet om fordelingen innen et fylke, innkaller fylkesmannen i det angjeldende fylke kommunene som er blitt anmodet om å motta flyktninger til møte om saken for at kommunene i fylket skal bli enige om fordelingen.

Dette kan tolkes som om alle kommuner som har fått bosettingsanmodning, først skal ta stilling til om de synes fordelingen er rettferdig. Dette kan skape unødig strid mellom kommuner.

Den videre behandling (ved uenighet) vil bryte med kommunenes politiske behandling av anmodningene. Det er i dag kommunestyret, og ikke en representant fra kommunen som fastsetter antallet som skal bosettes. Det er først når alle kommunene har fattet vedtak man kan se om bosetningsmålet er nådd på fylkesnivå. KS betviler at det vil være ønske i den enkelte kommune å gi en enkelt representant fullmakt til å akseptere et bosettingsantall på vegne av kommunen som avviker fra det antallet som kommunestyret har sagt ja til.

En slik fullmakt til en representant vil uansett kreve en politisk prosess i de berørte kommunene, som for flere kommuners vedkommende betyr behandling i fagutvalg, formannskap og kommunestyre. Dette vil kunne forsinke bosettingsprosessen ytterligere.

Pkt. 4

Dersom kommunene i et fylke ikke blir enige, avgjør fylkesmannen i fylket fordelingen. Fylkesmannen gis da rett til å tilvise flyktninger til kommunene som plikter å motta den enkelte flyktning.

Dette er et klart brudd på frivilligheten i bosettingsarbeidet, og dermed for grunnlaget i KS' rolle i bosettingsmodellen. Trusselen om å få tilvist flyktninger hvis man ikke raskt nok skaffer bolig, kan bidra til at kommunene fatter vedtak om et lavere antall enn tidligere. Dette innebærer videre at dagens ordning ved at man kan øke eller minske antallet som skal bosettes på tvers av fylkesgrenser avkortes.

Pkt. 5

Fylkesmannens tilvisningsrett skal bare brukes dersom staten anser det nødvendig for klare å bosette det antall flyktninger det er behov for.

Som tidligere nevnt, er det ikke manglende vilje, men manglende forutsetninger for å kunne gjennomføre vedtakene, som har vært årsaken til at ventetiden i mange enkelttilfeller har vært høyere enn det gjeldende målet for bosetting. Dette løses ikke ved en tilvisning.

Pkt. 6

Fylkesmannens skal søke å unngå å bruke tilvisningsretten til kommuner som kan vise til tungtveiende grunner for å reservere seg mot å ta imot flyktninger.

Selv om dette forslaget er ment å skulle begrense muligheten for en vilkårlig tvangsbosetting fra statens side, vil KS likevel påpeke at dette gir en stor tolknings- og overkjøringsrett til fylkesmannen som statlig instans. Det vil være staten som definerer hva som er "tungtveiende grunner", og selv når dette foreligger etter statens syn, vil det likevel være en åpning for fylkesmannen til å gjennomføre en tvangsbosetting.

KS vil påpeke at dette også er hensyn som allerede tas i dagens system. IMDi er i dialog med kommunene, og har god innsikt sammen med KS i kommunenes situasjon og eventuelle behov for å reservere seg.

Pkt. 8

Dersom kommunen, innen 3 mnd etter at de har mottatt oversikt over hvilke flyktninger de skal bosette, ikke har skaffet bolig til disse, kan integreringstilskuddet bli avkortet i en størrelsesorden tilsvarende statens utgifter til opphold i mottak eller omsorgsentre.

KS mener at det er urimelig at staten skal påtvinge kommunene en slik frist, når KS samtidig er kjent med at staten selv gjennom sine egne prosesser skaper flere måneders ventetid.

KS er videre sterkt kritisk at staten skal overføre de store kostnadene de har påtatt seg ved omsorgssentre til kommunene.

Generelt til pkt VI:

KS vil presisere at forutsetningen for KS samarbeidsavtale med Barne-, likestillings- og integreringsdepartementet om bosetting er at avtalen baseres på frivillighet for kommunesektoren og gode rammebetingelser for bosetting.

VII. Økonomiske og administrative konsekvenser

I høringsnotatet hevdes det at staten vil spare inn ressurser både mht kortere tid i mottak og behov for personell til bosettingsarbeidet. Det vil imidlertid bli behov for å bygge opp kompetanse hos Fylkesmannen, noe som samlet sett svekker dette argumentet.

Det vises i departementets høringsnotat til at en endret bosettingsmodell skal føre til at IMDi reduserer sin ressursbruk på bosettingsarbeid. Disse ressursene skal i stedet benyttes til både bedre veiledningsarbeid i IMDi og til å bygge kompetanse hos fylkesmennene til å kunne ivareta et økt ansvar, innenfor uendrede budsjettammer for IMDi og fylkesmennene samlet. Med det økte konfliktnivået departementets forslag legger opp til, tviler KS på om denne forutsetningen vil holde.

Kommunene vil få høyere utgifter som følge av den foreslåtte bosetningsmodellen, da de vil risikerer å måtte finne dyrere løsninger i påvente av at planlagte tilbud blir ferdigstilt. De risikerer også å miste deler av integreringstilskuddet hvis de ikke bosetter raskt nok.

For noen kommuner kan det bety dyre investeringer for å tilrettelegge bosetting av et antall personer man ikke har kapasitet for.

Det er videre flere eksempler på kommuner som forbereder bosetting, men som ikke får henvist personer fra IMDi.

KS viser også til styrevedtaket om bosetting 26.1.2011, som er vedlagt departementets høringsnotat. Det framgår av protokollen at 1 styremedlem i KS ikke vil avvise enhver endring av bosetningsmodellen som inneholder mulig bruk av statlig tvang.

Tysvær kommune støtter KS sine tilbakemeldingar på høringsnotatet, og har i tillegg følgende kommentar:

Kommunen går som utgangspunkt mot forslaget om å åpne for bruk av statleg tvang i busettingsarbeidet. Dersom ei slik ordning likevel blir innført, må det gjevast vesentleg betre økonomiske rammevilkår for bygging av bustadar i kommunane. Det har mindre praktisk betydning for kommunen om det er Fylkesmannen eller IMDI som tildeler flyktningar.

Aksdal, 26. april 2011

Sign.

Arvid S. Vallestad
Rådmann

Jorid Vea Isdahl
Fagsjef tverrfaglege tenester